

Beslut

Datum 2024-09-06

Dnr RAÅ-2024-1000

Er 29686-2023

Avdelning Kulturmiljö

Enhet Enheten för
bebyggelseutveckling
och enheten för
landskapsutveckling

Aktualitetsprövning och omprövning av område av riksintresse för kulturmiljövården, Ramlösa brunn (M17), Helsingborgs kommun, Skåne län.

Beslut

Riksantikvarieämbetet bedömer att anspråket kulturmiljövårdens riksintresse Ramlösa brunn (M17), i Helsingborgs kommun, Skåne län uppfyller de obligatoriska kriterierna för riksintressen för kulturmiljövården och att det därmed är aktuellt enligt bestämmelserna enligt 3 kap. miljöbalken och tillämpliga bestämmelser enligt förordningen (1998:896) om hushållning med mark- och vattenområden.

Riksantikvarieämbetet omprövar, med stöd av 2 § förordningen (1998:896) om hushållning med mark- och vattenområden, ovan riksintresse med följande ändringar av anspråkets beskrivningstext:

Ramlösa brunn (M17)

Motivering

Brunnsmiljö, som från 1700-talets mitt var en av landets ledande kuranläggningar, i anslutning till naturliga källor där framställningen av mineralvatten har kontinuitet in i vår tid. Området berättar om kurortens utveckling från medicinsk hälsoinstitution till rekreativ miljö med bebyggelse och parkmiljö som avspeglar arkitektoniska stilideal fram till tidigt 1900-tal. (Rekreationsmiljö; kurort, brunnsmiljö)

Uttryck för riksintresset

Hälsobrunnen från 1707 och källan som upptäcktes på 1890-talet. Brunnsparken med det rikt förgrenade gångsystemet och med den välbevarade trähus- och korsvirkesbebyggelsen från 1800-talet till tidigt 1900-tal, bland annat villor,

Riksantikvarieämbetet

Box 1114

Box 5405

621 22 Visby

Tel 08-5191 8000

E-post registrator@raa.se

Hemsida www.raa.se

Org.nr 202100-1090

lasarett, badhus, brunshotell, musikpaviljong och varmbadhus med pelargång, uppförda i stram klassicerande arkitektur eller i det sena 1800-talets tidstypiska blandstilar som idag besitter stort arkitekturhistoriskt värde. Den rekreativt ordnade parkmiljön i engelsk stil med det allékantade huvudstråket, de svagt svängda grusade gångarna, de solitära ädellövträden och planteringarna i anslutning till den centrala platsbildningen. Den norra skogsparken vid bäckravinen med ett stort antal äldre lövträd, det slingrande gångsystemet med bland annat filosofiska gången och de stenvälvda broarna över den stenkantade bäcken med anlagda öar.

Riksstyrelsens avgränsning behålls oförändrad. Karta: Länsstyrelsen

Ärendet

Länsstyrelsen i Skåne arbetar sedan 2020 med en översyn av länets samtliga riksintresseområden för kulturmiljövården.

Det förslag till omprövning som Riksantikvarieämbetet har tagit emot är riksintresset Ramlösa brunn (M17). Riksantikvarieämbetet konstaterar att underlaget som länsstyrelsen har bifogat i ärendet är tillräckligt för att kunna bedöma områdets faktiska förhållanden och status. Riksantikvarieämbetet har bearbetat länsstyrelsens förslag och länsstyrelsen har getts möjlighet att yttra sig om ändringarna.

Ändringarna innebär att beskrivningstexten har utvecklats och förtydligats. Inom översynen har länsstyrelsen genomfört en dialog med Helsingborgs kommun.

Skäl för beslutet

Syftet med ändringen är att förtydliga den riksintressanta berättelsen.

Revideringen genomförs i enlighet med Riksantikvarieämbetets kriterier¹ som betonar nödvändigheten av en helhetsmiljö med kulturhistoriska samband mellan uttrycken i landskapet och den berättelse som riksintresset ska förmedla. Den geografiska avgränsningen ska i sin tur avspegla riksintressets innehåll. I detta fall behålls avgränsningen oförändrad.

Principer för riksintressebeskrivningen

Beskrivningstexten är uppdelad i två delar; *motivering* och *uttryck för riksintresset*. Motiveringen anger varför området är utpekad och vilket kulturhistoriskt sammanhang som särskilt väl återges inom området, till exempel en verksamhet.

Uttryckstexten anger de komponenter och strukturer som ingår i riksintresseområdet, det vill säga de fysiskt synliga uttryck som valts ut för att illustrera det kulturhistoriska sammanhanget och som ska tillgodoseas. Det finns ingen inbördes värdering dem emellan, hänsyn ska tas till samtliga angivna uttryck.

Den geografiska avgränsningen är underordnad beskrivningstexten och speglar denna. Det betyder att avgränsningen utgår från samtliga angivna uttryck. Riksintresset omfattar inte någon buffertzona.

Målet med riksintressebeskrivningen är att den ska utgöra ett användbart planeringsverktyg.

Ärendets fortsatta handläggning

Riksantikvarieämbetet kommer att vidta de åtgärder i ärendet som behövs för att genomföra beslutet, vilket bl. a. innebär att beskrivningstexterna förs in i Riksantikvarieämbetets förteckningar och görs tillgängliga på webben.

¹ A: Riksintressant berättelse. B: Helhetsmiljö. C: Fysiska uttryck. D: Regionala och lokala förhållanden. E: Internationella åtaganden.

Andra myndigheters åtgärder

Beslutet överlämnas till länsstyrelsen och Boverket för vidare åtgärder. En åtgärd är att områdets geografiska avgränsning görs tillgänglig i länsstyrelsens Webb-GIS.

Riksantikvarieämbetet förutsätter vidare att kommunen beaktar förändringarna i aktuella planer och program.

Detta beslut har fattats av t.f. enhetschefen Mattias Schönbeck efter föredragning av handläggaren Johan Aspfors.

Beslutet har signerats elektroniskt och saknar därför namnunderskrifter.

Kopia till:
Boverket
Helsingborgs kommun